

Možnost zavedení faremních systémů pro diferenciaci plateb LFA v podmínkách ČR

Jakub Kučera, ÚZEI Praha
Marie Štolbová, ÚZEI Praha

Obsah

- pojem „faremní systémy“ v dokumentech EK
- diferenciacie LFA plateb v zemích EU
- jak okolní země diferencují platby s využitím faremních systémů
- možnosti aplikace faremních systémů v podmínkách ČR
- práce na LFA 2016

Pojetí faremních systémů Evropskou komisí

Čl. 31 nařízení EP a Rady (EU) č. 1305/2013 o podporách pro rozvoj venkova:

Při výpočtu dodatečných nákladů a ušlých příjmů mohou členské státy v řádně odůvodněných případech **diferencovat výši platby**, aby zohlednily:

- závažnost zjištěného trvalého omezení, jež ovlivňuje zemědělskou činnost;
- **zemědělský systém** (faremní systém).

Pojetí faremních systémů Evropskou komisí

Dokument Komise zaměřený na aplikaci jemného doladění:

Faremní systémy mohou být využity pro jemné doladění (fine tuning) vynětím takových faremních systémů, které ve skutečnosti profitují z přírodního znevýhodnění zaznamenaného v konkrétní lokalitě (*např. chov kožešinových zvířat v chladném klimatu*).

Pokud *na většině zemědělské půdy* vymezeného území převažuje takový faremní systém, pak je celé území vyřazeno z vymezení.

Pojetí faremních systémů Evropskou komisí

Fiche, vydané Komisí k provádění Nařízení 1305/2013:

„Faremní systémy lze využít jako dodatečné kritérium pro identifikaci rizika překompenzování.“

„Úroveň plateb může být také diferencována podle faremních systémů, např. ‚intenzivní‘ a ‚extenzivní‘ hospodaření, nebo ‚rostlinná výroba‘ a ‚živočišná výroba‘“

Ale podpora nesmí být stanovena v souvislosti s určitými typy produkce.

Pojem faremní systém v programových dokumentech zemí EU

Státy s dokončenou redefinicí LFA:

Rumunsko – převažující typ produkce

V rámci jemného doladění vyřadilo z LFA území, kde převažují vinohrady nebo sady.

Slovensko – faremní systémy

Diferencuje sazby podle kultury (v PRV nazývají OP a TTP zemědělskými systémy nebo typy výroby).

Na plochu OP snižují sazby o 32 %.

Pojem faremní systém v programových dokumentech zemí EU

Státy s přechodným obdobím do r. 2018

v podstatě zachování předchozího stavu, dílčí změny např:

- aktualizace sazeb (Polsko)
- vyřazení určitého typu LFA z nároku (Irsko „méně postižená území“)
- zjednodušení plateb (Braniborsko přechod z různých sazeb TTP – OP na jednotnou v úroveň 25 EUR/ha)

Termín faremní systém obvykle užít jen při zdůvodnění nutnosti zachování udržitelného systému hospodaření.

Farming system, Bewirtschaftungssysteme, Bewirtschaftungsform, systèmes agricoles užít při popisu diferenciacce sazeb.

Diferenciace sazeb v programových dokumentech zemí EU

Ve většině zemí jen 2 způsoby diferenciace:

Podle závažnosti přírodního omezení (podoblasti) např.:

- nadmořské výšky, svažitosti (obdoba H1- H5 v ČR, FR)
- typu území (např. krasové oblasti Slovinska)
- úrodnosti půdy měřené různými indexními systémy

Podle velikosti plochy farmy (degresivita)

- s horním stropem (sazba 0) Rakousko, Francie, Polsko...
- bez horního stropu (zůstává snížení) ČR, Slovensko, Rumunsko, Slovinsko, Sasko...

Aplikace faremních systémů v prog. dokumentech zemí EU

Diferenciace podle plochy: Různé sazby pro TTP a OP

Zdůvodnění tím, že TTP jsou znakem extenzivního FS

- **Bavorsko** – na ornou půdu 50% sazby
- **Baden-Württemberg** – na OP paušál 25 EUR, TP diferencuje
- **Šlesvicko-Holštýnsko** – TTP s chovem zvířat / OP tržní plodiny / OP bez tržních plodin (0)
- **Slovensko** – snížení pro OP o 32%
- **Duryňsko** – farmy s podílem krmných plodin nad 50%: vyšší sazba
- **Francie**
velmi komplikovaný systém, diferencuje kombinovaně: odlišuje sazby na krmné plochy a na ornou půdu, intenzita podniku podle hustoty zvířat, podle podílu LFA půdy na farmě, podle druhu chovaných zvířat, podle struktury příjmu – zemědělský / nezemědělský

Aplikace faremních systémů v prog. dokumentech zemí EU

Dif. podle podniku: Vyšší sazby pro farmy s ŽV než RV

Zdůvodňují tím, že farmy bez zvířat mají nižší potřebu pracovních sil, nižší odpisy, nižší náklady a že snížením sazby na ha předcházejí nadměrné kompenzaci

- **Baden-Württemberg** – TP u farem s chovem zvířat (nad 0,3 DJ/ha) vyšší odstupňovaně podle výnosového čísla (obdoba bodů)
- **Rakousko** – „chovatel zvířat“ má vyšší základní sazbu + sazba pro horské pastviny
- **Francie** – rámcový program
 - horské oblasti:* intenzivní chovy jen základní platbu (např. nad 1,9 DJ/ha), středně intenzivní snížená platba, extenzivní (100%);
 - jiné než horské oblasti:* určeno optimální rozmezí intenzity (např. 0,35 až 1,6 DJ/ha) pod a nad snížení sazeb.

Aplikace faremních systémů na podmínky ČR

Travní porost - Orná půda

- + jednoduché
- + navazuje na předchozí systém
- + Slovensko již aplikovalo ve schváleném PRV
- zvýhodnění farem s minimálním zatížením
- podpora extrémní extenzity, která se vyznačuje růstem rozlohy farem, snižováním počtu zaměstnanců, minimalizací péče o TP a v důsledku se snižuje ekologická hodnota krajiny a biodiverzity
- sazby v H1-H5 již diferencovány podle průměrného zatravnění

Aplikace faremních systémů na podmínky ČR

Živočišná výroba – rostlinná výroba

- + zvýhodní chov skotu, ovcí, koz
- + podpoří využití TP pro krmení
- + lze aplikovat i na horskou LFA
- v ČR velké a převážně smíšené farmy, otázka kritéria pro odlišení systémů (aplikují země s malými farmami)
- potřeba dokázat Komisi, že se nejedná o podporu stanovenou v souvislosti s určitými typem produkce

Práce ÚZEI na LFA dle zadání MZe do r. 2016

- Testování dopadu různých prahů pro určení ŽV / RV na rozdělení farem (na současném vymezení LFA)
- Testování kritérií vhodných jako základna pro diferenciaci sazeb podle FS (na současném vymezení)
- Dokončení redefinice LFA – 2.Q. 2016
- Zpracování modelu pro odhad celkové potřeby prostředků na opatření (návazně na známé skutečnosti)
- Analýza citlivosti farem na změnu podmínek – podle rozhodnutí o rozsahu LFA a sazbách
- Modelování dopadu na různé typy farem – po dokončení redefinice, po stanovení základních sazeb, po stanovení diferenciacie podle faremních systémů

Děkujeme za pozornost

kucera.jakub@uzei.cz

stolbova.marie@uzei.cz

